

๑๘ มิถุนายน ๒๕๕๘

เรื่อง แนวทางการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศตามแนวทางของกระทรวงมหาดไทย

เรียน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

อ้างถึง หนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๙๑.๔/๑๐๔๓๖ ลงวันที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๕๘

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สำเนาหนังสือกระทรวงสาธารณสุข ด่วนที่สุด ที่ สธ ๐๙๒๔.๐๕/๒๔๔๗
ลงวันที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๕๘
๒. สำเนาหนังสือสำนักงบประมาณ ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๐๖/๖๓๕
ลงวันที่ ๑๒ มิถุนายน ๒๕๕๘
๓. สำเนาหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๙๐๗/๔๐๓
ลงวันที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๕๘
๔. สำเนาหนังสือสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
ด่วนที่สุด ที่ นร ๑๑๑๔/๓๔๑๔ ลงวันที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๕๘

ตามที่ได้เสนอเรื่อง แนวทางการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศตามแนวทาง
ของกระทรวงมหาดไทย ไปเพื่อดำเนินการ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กระทรวงสาธารณสุข สำนักงบประมาณ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา และสำนักงาน
คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้เสนอความเห็นไปเพื่อประกอบการพิจารณา
ของคณะรัฐมนตรีด้วย ความละเอียดปรากฏตามสำเนาหนังสือที่ส่งมาด้วยนี้

คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาเมื่อวันที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๕๘ ลงมติว่า

๑. รับทราบแนวทางการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศตามแนวทางที่กระทรวง
มหาดไทยเสนอ และให้กระทรวงมหาดไทยประชาสัมพันธ์และสร้างการรับรู้เกี่ยวกับแนวทาง/วิธีการในการกำจัด
ขยะมูลฝอยให้ประชาชนได้รับทราบ และสร้างความเข้าใจกับประชาชนในพื้นที่ที่มีการสร้างศูนย์กำจัดขยะมูลฝอย
เพื่อให้สามารถบริหารจัดการปัญหาขยะในพื้นที่ต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒. มอบหมายให้รองนายกรัฐมนตรี (พลเอก ประวิตร วงษ์สุวรรณ) ร่วมกับ
กระทรวงการคลัง กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงมหาดไทย กระทรวงพลังงาน
กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงอุตสาหกรรม สำนักงบประมาณ สำนักงานคณะกรรมการ
กฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
เพื่อพิจารณาเกี่ยวกับแนวทางการบริหารจัดการขยะของประเทศในภาพรวมทั้งระบบ ซึ่งรวมถึงการกำหนดให้

/มี ...

มีกลไกเพื่อบูรณาการการแก้ปัญหาขยะในภาพรวมให้เป็นเอกภาพ และการแก้ไขปรับปรุงกฎหมาย ระเบียบ และหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้อง โดยได้รับความเห็นของกระทรวงสาธารณสุข สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ และสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาไปประกอบการพิจารณาด้วย แล้วนำเสนอ คณะรัฐมนตรีต่อไป

จึงเรียนยืนยันมา ทั้งนี้ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้แจ้งให้ผู้ที่เกี่ยวข้องตามบัญชีแนบท้าย ทราบด้วยแล้ว

ขอแสดงความนับถือ

(นายธีระพงษ์ วงศ์ศิระวิลาส)

รองเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ปฏิบัติราชการแทน
เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สำนักพัฒนายุทธศาสตร์และติดตามนโยบายพิเศษ

โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๓๓๒ (ณัฐธยาน์) ๔๔๑ (พรทิพย์)

โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๑๔๔๖

www.cabinet.thaigov.go.th

บัญชีรายชื่อผู้ที่เกี่ยวข้องซึ่งได้แจ้งเรื่อง แนวทางการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ
ตามแนวทางของกระทรวงมหาดไทยให้ทราบ ดังนี้

๑. รองนายกรัฐมนตรี (พลเอก ประวิตร วงษ์สุวรรณ)
 ๒. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง
 ๓. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
 ๔. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงาน
 ๕. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
 ๖. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข
 ๗. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม
 ๘. ผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ
 ๙. เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา
 ๑๐. เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
 ๑๑. รองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม)
ประธานกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
 ๑๒. ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
เลขานุการคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
-

ที่ นร ๐๕๐๕/๒๖๗๐๔

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๒๓ มิถุนายน ๒๕๕๘

เรื่อง แนวทางการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศตามแนวทางของกระทรวงมหาดไทย

เรียน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๕/๒๑๐๙๔
ลงวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๕๘

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ด่วนที่สุด ที่ ทส ๐๒๒๐.๒/๑๘๔๑ ลงวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๕๘

ตามที่ได้อินยอมติคณะรัฐมนตรี (๑๖ มิถุนายน ๒๕๕๘) เรื่อง แนวทางการบริหารจัดการขยะมูลฝอย
ของประเทศตามแนวทางของกระทรวงมหาดไทย มาเพื่อทราบ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้เสนอความเห็นเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวมาด้วย
ความละเอียดปรากฏตามสำเนาหนังสือที่ส่งมาด้วยนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายปณัญญาพล ศรีแสงแก้ว)

ผู้อำนวยการสำนักพัฒนายุทธศาสตร์และติดตามนโยบายพิเศษ ปฏิบัติราชการแทน

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

๒๓ ส.ย. ๒๕๕๘

สำนักพัฒนายุทธศาสตร์และติดตามนโยบายพิเศษ

โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๔๔๑

โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๑๔๔๖

www.cabinet.thaigov.go.th

ดร. กนกพร ๒๓ มิ.ย. ๕๘
ผอ.กลุ่ม...
นายก...
จนท.พิมพ์...

ด่วนที่สุด

ที่ มท ๐๘๙๑.๔/๑๐๕๓๖

ว.ค. 147
วันที่ 29 พ.ค. 58
เวลา 15-35

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
รหัสเรื่อง : ศ15759
รับที่ : ส11321/58
วันที่ : 29 พ.ค. 58 เวลา : 15:23

กระทรวงมหาดไทย

ถนนอัษฎางค์ เขตพระนคร กทม. ๑๐๒๐๐

๒ พฤษภาคม ๒๕๕๘

เรื่อง แนวทางการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศตามแนวทางของกระทรวงมหาดไทย

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง ๑. หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๕/๑๔๓๖๗ ลงวันที่ ๒๑ สิงหาคม ๒๕๕๗
๒. หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๕/๑๖๕๑๔ ลงวันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๕๘

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หนังสือรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะรัฐมนตรี จำนวน ๑ ฉบับ
๒. เอกสารแนวทางการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศตามแนวทางของกระทรวงมหาดไทย
จำนวน ๑ ชุด

ด้วย กระทรวงมหาดไทย ขอเสนอเรื่อง แนวทางการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศตามแนวทางของกระทรวงมหาดไทย มาเพื่อให้คณะรัฐมนตรีทราบ โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ ที่กำหนดให้ต้องเสนอเรื่องนี้ ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี (พลเอก ประวิตร วงษ์สุวรรณ) กำกับกับการบริหารราชการกระทรวงมหาดไทย ได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีด้วยแล้ว รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ มติคณะรักษาความสงบแห่งชาติ และมติคณะรัฐมนตรี

๑.๑.๑ คณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ได้มีมติ เมื่อวันที่ ๑๙ สิงหาคม ๒๕๕๗ อนุมัติให้กระทรวงมหาดไทยดำเนินโครงการกำจัดขยะในพื้นที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในลักษณะโครงการนำร่องเพื่อเป็นรูปแบบการดำเนินการกำจัดขยะที่รักษาสิ่งแวดล้อมของชุมชน โดยให้ใช้ที่ราชพัสดุ จำนวน ๓๗๒ ไร่ ๒ งาน ๒๙ ตารางวา ที่ตำบลมหาพราหมณ์ อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา และให้กระทรวงมหาดไทยรับไปพิจารณาร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อจัดทำแผนการจัดตั้งโรงกำจัดขยะมูลฝอยในภาพรวมของประเทศ เพื่อให้มีโรงกำจัดขยะมูลฝอยเพียงพอที่จะรองรับปริมาณขยะของทุกจังหวัด

๑.๑.๒ คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษา เมื่อวันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๕๘ ลงมติว่ารับทราบผลความคืบหน้าการดำเนินการโครงการนำร่องเพื่อแก้ไขปัญหาขยะมูลฝอยในพื้นที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยา และให้กระทรวงมหาดไทยเป็นหน่วยงานหลักรับผิดชอบเกี่ยวกับการจัดการแก้ไขปัญหาขยะในภาพรวมของประเทศ โดยให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เป็นหน่วยงานสนับสนุนในการดำเนินการ และพิจารณาแก้ไขปรับปรุงกฎหมาย ระเบียบ และหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการดังกล่าวด้วย

/ ๑.๒ ผลการดำเนินการที่ผ่านมา...

๑.๒ ผลการดำเนินการที่ผ่านมา

กระทรวงมหาดไทย โดย กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ได้เสนอเรื่องการดำเนินโครงการนำร่องเพื่อแก้ไขปัญหาขยะมูลฝอยในพื้นที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เข้าสู่ที่ประชุมคณะรัฐมนตรีรับทราบ จำนวน ๒ ข้อ ดังนี้

๑.๒.๑ ความคืบหน้าการดำเนินโครงการนำร่องเพื่อแก้ไขปัญหาขยะมูลฝอยในพื้นที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

๑.๒.๒ ความก้าวหน้าเบื้องต้นในการดำเนินการกำหนดพื้นที่ที่มีศักยภาพที่ใช้เป็นศูนย์กลางจัดตั้งโรงกำจัดขยะมูลฝอยในภาพรวมของประเทศ ที่จะรองรับปริมาณขยะมูลฝอยของทุกจังหวัด

๒. สาระสำคัญหรือข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย

เพื่อให้การดำเนินการตามข้อ ๑.๑ เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุวัตถุประสงค์ กระทรวงมหาดไทย โดย กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น จึงขอเสนอแนวทางการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศตามแนวทางของกระทรวงมหาดไทย ดังนี้ รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒

๒.๑ การรวมกลุ่มพื้นที่ในการจัดการขยะมูลฝอย (Clusters)

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ได้รวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั่วประเทศ และดำเนินการศึกษา วิเคราะห์ การบริหารจัดการขยะมูลฝอย โดยกำหนดหลักเกณฑ์ในการพิจารณาแบ่งกลุ่มพื้นที่ เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถจัดการขยะมูลฝอยร่วมกันโดยมีเกณฑ์การพิจารณา ดังนี้

๑) ใช้เขตพื้นที่การปกครองเป็นหลัก เนื่องจากมีความชัดเจนและมีความสะดวกในการบริหารจัดการ

๒) การแบ่งกลุ่มแต่ละกลุ่ม ใช้เขตพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีพื้นที่ติดต่อกัน หรือมีเขตพื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใกล้เคียงกัน ประกอบกับใช้ข้อมูลจำนวนปริมาณขยะมาเป็นเกณฑ์ในการจัดกลุ่ม

๓) จากเกณฑ์ตามข้อ ๒) สามารถกำหนดกลุ่มขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งในแต่ละกลุ่มพื้นที่แบ่งออกเป็น ๓ ขนาด ได้แก่

(๑) กลุ่มพื้นที่ขนาดใหญ่ (L) หมายถึง กลุ่มพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีปริมาณขยะมูลฝอยรวมกันแล้ว มากกว่า ๕๐๐ ตัน/วันขึ้นไป

(๒) กลุ่มพื้นที่ขนาดกลาง (M) หมายถึง กลุ่มพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีปริมาณขยะมูลฝอยรวมกัน ตั้งแต่ ๓๐๐ - ๕๐๐ ตัน/วัน

(๓) กลุ่มพื้นที่ขนาดเล็ก (S) หมายถึง กลุ่มพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีปริมาณขยะมูลฝอยรวมกันแล้วน้อยกว่า ๓๐๐ ตัน/วัน

ทั้งนี้ การศึกษาการรวมกลุ่มดังกล่าว เป็นการศึกษาในเบื้องต้น ในกรณีที่มีความคุ้มค่ามากกว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถแยกการดำเนินการรวมกลุ่มแตกต่างจากข้อเสนอดังกล่าวได้ โดยจะต้องมีการพิจารณาก่อนดำเนินการจริง

๔) ระยะทางในการขนถ่ายขยะมูลฝอย โดยใช้รถขนขยะจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไปยังสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย ควรมีระยะทางประมาณ ๓๐ กิโลเมตร ทั้งนี้ เนื่องจากผลการศึกษาพบว่า ระยะทางดังกล่าวมีความคุ้มค่าในการดำเนินการ

/๕) ควรพิจารณา...

๕) ควรพิจารณาประเด็นการยอมรับของประชาชนในพื้นที่ เนื่องจากในการกำจัดขยะมูลฝอยส่งผลกระทบต่อประชาชนและสภาพแวดล้อม ดังนั้น จึงต้องคำนึงถึงปัจจัยดังกล่าว ประกอบการพิจารณาคัดเลือกสถานที่กำจัดขยะเพื่อมิให้ส่งผลกระทบต่อประชาชนและชุมชน หรือจัดให้มีกระบวนการในการควบคุมผลกระทบในทุกด้านให้อยู่ในขอบเขตการยอมรับของประชาชนในพื้นที่ โดยเฉพาะการจัดให้มีกระบวนการคัดแยกขยะที่ไม่ย่อยสลายก่อนนำไปฝังกลบ

๖) การจัดการขยะมูลฝอยควรอยู่ในหลักการ “ขยะที่เกิดในพื้นที่ใด ควรเป็นความรับผิดชอบในการกำจัดของพื้นที่นั้น” ดังนั้น โดยหลักการทั่วไป การกำจัดขยะในพื้นที่ควรเป็นความรับผิดชอบในเบื้องต้นของพื้นที่ที่เกิดขยะนั้น ยกเว้น กรณีที่มีความคุ้มค่าในการนำขยะไปกำจัด เพื่อให้เกิดประโยชน์ หากจำเป็นต้องขนถ่ายขยะไปพื้นที่อื่นควรดำเนินการเฉพาะเท่าที่จำเป็นที่ต้องดำเนินการ เช่น การใช้เทคโนโลยีในการกำจัดขยะร่วมกันระหว่างหลายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งในกรณีดังกล่าวจำเป็นต้องมีการทำข้อตกลงร่วมกันระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

กระทรวงมหาดไทย โดย กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ได้ดำเนินการสำรวจข้อมูลและศึกษาวิเคราะห์จำนวนปริมาณขยะทั่วประเทศในแต่ละวัน พบว่า มีปริมาณขยะมูลฝอย จำนวน ๖๔,๘๐๑.๒๘ ตัน/วัน หรือประมาณ ๒๓,๖๕๒,๔๖๗.๒๐ ตัน/ปี กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น จึงมีข้อเสนอสำหรับการจัดกลุ่มพื้นที่ตามหลักเกณฑ์ข้างต้น เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและความคุ้มค่าในการจัดการขยะมูลฝอยตามหลักเกณฑ์ข้างต้น โดยแบ่งเป็น ๓ กลุ่ม และพื้นที่พิเศษ คือ กรุงเทพมหานคร ซึ่งแยกเป็นแต่ละกลุ่มได้ ดังต่อไปนี้

๑) กลุ่มพื้นที่ขนาดใหญ่ (L) แบ่งกลุ่มพื้นที่ได้ จำนวน ๔๔ กลุ่ม ใน ๒๗ จังหวัด ครอบคลุมพื้นที่ ๑,๓๔๗ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สามารถใช้วิธีการกำจัดขยะมูลฝอยได้หลายวิธี เช่น การฝังกลบ การทำปุ๋ย เต้าเผาขนาดเล็ก RDF เต้าเผาขนาดใหญ่ และการผลิตกระแสไฟฟ้า และในกลุ่มพื้นที่นี้สอดคล้องกับ Roadmap กลุ่มพื้นที่ขนาด L ของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จำนวน ๑๖ จังหวัด ได้แก่ ขอนแก่น ชลบุรี นครปฐม นครราชสีมา นครศรีธรรมราช นนทบุรี ปทุมธานี พระนครศรีอยุธยา ภูเก็ต ระยอง ลพบุรี ลำปาง สงขลา สมุทรปราการ สมุทรสาคร และสุราษฎร์ธานี

อย่างไรก็ตาม จากการวิเคราะห์โดยสำรวจข้อมูลประกอบกับข้อเท็จจริงในพื้นที่จริง พบว่า มีความเป็นไปได้ที่จะดำเนินการในระยะแรก โดยไม่มีปัญหาด้านมวลชน ๑๙ กลุ่มพื้นที่ จำนวน ๑๓ จังหวัด ได้แก่ เชียงราย บุรีรัมย์ ขอนแก่น นครราชสีมา อุบลราชธานี นนทบุรี นครปฐม นครสวรรค์ พิษณุโลก สงขลา ภูเก็ต สุราษฎร์ธานี และนครศรีธรรมราช สำหรับที่เหลืออยู่ ๒๕ กลุ่มพื้นที่ จำนวน ๑๔ จังหวัด ได้แก่ ฉะเชิงเทรา ชลบุรี ชัยภูมิ เชียงใหม่ ตรัง นครนายก บึงกาฬ ปทุมธานี พระนครศรีอยุธยา ระยอง ลพบุรี ลำปาง สมุทรปราการ และสมุทรสาคร จะต้องมีการศึกษาตรวจสอบข้อมูลในรายละเอียดต่อไป

๒) กลุ่มพื้นที่ขนาดกลาง (M) แบ่งกลุ่มพื้นที่ได้ จำนวน ๖๐ กลุ่ม ใน ๕๐ จังหวัด ครอบคลุมพื้นที่ ๓,๐๔๒ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สามารถใช้วิธีการกำจัดขยะมูลฝอยได้หลายวิธี เช่น การฝังกลบ ทำปุ๋ย เต้าเผาขนาดเล็ก RDF และเต้าเผาขนาดใหญ่ และหากมีปริมาณขยะเพิ่มมากขึ้นเพียงพอที่จะดำเนินการอาจสามารถพัฒนาไปสู่การผลิตกระแสไฟฟ้าในอนาคตได้

๓) กลุ่มพื้นที่ขนาดเล็ก (S) แบ่งกลุ่มพื้นที่ได้ จำนวน ๔๗ กลุ่ม ใน ๔๓ จังหวัด ครอบคลุมพื้นที่ ๒,๑๖๕ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นกลุ่มที่มีปริมาณขยะน้อย ในบริเวณพื้นที่ดังกล่าว ไม่สามารถดำเนินการในการจัดการโดยวิธีการเผา โดยเต้าเผาขนาดใหญ่ได้ เนื่องจากปริมาณขยะไม่เพียงพอ แต่อาจดำเนินการโดยใช้วิธีการเต้าเผาขนาดเล็กหรือการทำให้เป็นแท่งเชื้อเพลิงหรือสามารถใช้วิธีการกำจัดขยะมูลฝอยได้หลายวิธี เช่น การฝังกลบ ทำปุ๋ย เต้าเผาขนาดเล็ก และ RDF

๔) กรุงเทพมหานคร เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ แบ่งพื้นที่การปกครองออกเป็น ๕๐ เขต มีจำนวนประชากรประมาณ ๘.๙ ล้านคน ผลิตขยะมูลฝอย โดยเฉลี่ยวันละ ๙,๙๑๔.๒๘ ตันต่อวัน โดยมีสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย จำนวน ๓ แห่ง ได้แก่ โรงงานกำจัดมูลฝอยอ่อนนุช สถานีขนถ่ายมูลฝอยหนองแขม และสถานีขนถ่ายมูลฝอยสายไหม (ท่าแร่) โดยใช้วิธีการ กำจัดขยะมูลฝอย ได้แก่ หมักทำปุ๋ย วิธีการฝังกลบ การเผาในเตาเผา และผลิตกระแสไฟฟ้า

วิธีการกำจัดขยะมูลฝอยตามกลุ่มพื้นที่ข้างต้น สามารถดำเนินการได้ ดังนี้

๑) การฝังกลบ คือ การกำจัดโดยการนำขยะมูลฝอยไปฝังและกลบในผิวดินอย่างถูกหลักวิชาการ โดยควรจัดให้มีการคัดแยกขยะมูลฝอยก่อนการฝังกลบ เพื่อแยกขยะอินทรีย์ที่ไม่ย่อยสลาย เช่น พลาสติก เป็นต้น

๒) การหมักทำปุ๋ย คือ การกำจัดขยะมูลฝอยโดยการนำไปแปรสภาพด้วยวิธีการหมัก โดยอาศัยขบวนการทางชีววิทยาของจุลินทรีย์ในการย่อยสลายของอินทรีย์วัตถุที่มีอยู่ในขยะมูลฝอย ผลผลิตที่ได้จะมีลักษณะเป็นผงหรือก้อนเล็ก ๆ สีน้ำตาล เรียกว่า คอมโพสต์ (Compost) สามารถนำไปใช้เป็นสารบำรุงดิน

๓) เตาเผาขนาดเล็ก คือ การกำจัดขยะมูลฝอยของชุมชน โดยมีปริมาณขยะไม่มากนัก และต้องได้รับการรับรองมาตรฐานจากทางราชการ

๔) เชื้อเพลิงขยะ (RDF) คือ การแปลงสภาพขยะมูลฝอยให้เป็นเชื้อเพลิงก้อนแข็งที่มีลักษณะและองค์ประกอบทางเคมีและทางกายภาพที่สม่ำเสมอ เพื่อนำไปใช้เป็นเชื้อเพลิง

๕) เตาเผาขนาดใหญ่ คือ การกำจัดขยะมูลฝอยโดยใช้เทคโนโลยีการทำลายขยะมูลฝอยที่ใช้ความร้อน เผาทำลายในเตาเผาที่ได้รับการออกแบบก่อสร้างที่ถูกต้อง โดยมีอุณหภูมิการเผาที่ ๘๕๐ - ๑,๒๐๐ องศาเซลเซียส และมีระบบควบคุมการปล่อยสารมลพิษออกสู่สิ่งแวดล้อม

๖) การผลิตไฟฟ้า คือ การนำขยะมูลฝอยไปเป็นเชื้อเพลิงสำหรับผลิตไอน้ำไปหมุนเครื่องกำเนิดไฟฟ้า เพื่อผลิตกระแสไฟฟ้า

ตารางแสดงวิธีการกำจัดขยะมูลฝอยตามขนาดของกลุ่มพื้นที่

วิธีการ ขนาด	การฝังกลบ	การหมัก ทำปุ๋ย	เตาเผา ขนาดเล็ก	เชื้อเพลิงขยะ (RDF)	เตาเผาขนาดใหญ่	การผลิต ไฟฟ้า
กลุ่มพื้นที่ขนาดใหญ่ (L) (มากกว่า ๕๐๐ ตัน/วัน)	●	●	●	●	●	●
กลุ่มพื้นที่ขนาดกลาง (M) (๓๐๐ - ๕๐๐ ตัน/วัน)	●	●	●	●	●	
กลุ่มพื้นที่ขนาดเล็ก (S) (น้อยกว่า ๓๐๐ ตัน/วัน)	●	●	●	●		

ในปัจจุบันจากการสำรวจข้อมูลเบื้องต้นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการดำเนินการและอยู่ระหว่างดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับการแปรรูปขยะมูลฝอยเป็นพลังงานไฟฟ้า มีรายละเอียดคือ

๑) ก่อสร้างแล้วเสร็จ จำนวน ๒ แห่ง คือ เทศบาลนครภูเก็ต อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต และเทศบาลนครหาดใหญ่ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลาโดยเอกชนเป็นผู้ลงทุนก่อสร้าง ทั้ง ๒ แห่ง

/ ๒) อยู่ระหว่าง...

๒) อยู่ระหว่างการดำเนินการก่อสร้าง จำนวน ๓ แห่ง คือ กรุงเทพมหานคร เทศบาลตำบลโนนท่อน อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น และเทศบาลตำบลแม่ขี อำเภอตะโหมด จังหวัดพัทลุง โดยเอกชนเป็นผู้ลงทุนก่อสร้าง ทั้ง ๓ แห่ง

๓) ตกลงความร่วมมือในการก่อสร้างแล้ว จำนวน ๔ แห่ง คือ เทศบาลตำบลเวียงฝาง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านป่า อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก องค์การบริหารส่วนจังหวัดระยอง อำเภอเมือง จังหวัดระยอง โดยเอกชนจะเป็นผู้ลงทุนก่อสร้าง ทั้ง ๓ แห่ง และเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ซึ่งมีการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค โดย บริษัท พีโอเอ เอ็นคอม อินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด เป็นผู้ลงทุนก่อสร้าง

๔) ศึกษาความเหมาะสมในการก่อสร้างแล้วเสร็จ จำนวน ๒ แห่ง คือ เทศบาลนครนครราชสีมา อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา และองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี อยู่ระหว่างการดำเนินการตามพระราชบัญญัติการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๕๖

๕) อยู่ระหว่างการศึกษาคความเหมาะสมในการก่อสร้าง จำนวน ๑ แห่ง คือ องค์การบริหารส่วนจังหวัดลำพูน อยู่ระหว่างจ้างสถาบันการศึกษาดำเนินการศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการ

๒.๒ การพิจารณาค่าใช้จ่ายในการกำจัดขยะมูลฝอย (Rates) เพื่อให้เกิดความคุ้มค่า

จากการประชุมหารือร่วมกันของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค กรมโยธาธิการและผังเมือง และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยการสังเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารวิชาการที่เกี่ยวข้อง สามารถกำหนดค่าเฉลี่ยค่าขนถ่ายและกำจัดขยะมูลฝอย ดังนี้

๑) ค่าเฉลี่ยค่าขนถ่าย (Logistics) โดยการขนย้ายขยะมูลฝอยไปกำจัดยังสถานที่กำจัดขยะพิจารณาค่าใช้จ่ายจากองค์ประกอบสำคัญๆ ได้แก่ ค่ารถบรรทุก/ค่าคนขับรถบรรทุก/ค่าคนเก็บขยะ/ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง และค่าบำรุงรักษา เป็นต้น ซึ่งในการขนถ่ายขยะมูลฝอยไปยังสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยระยะทางที่คุ้มค่าไม่ควรเกิน ๓๐ กิโลเมตร โดยค่าใช้จ่ายเฉลี่ยในการขนถ่าย คือ ๘๕๐ บาท/ตัน หรือ ๔๒.๕๐ บาท/ตัน/กิโลเมตร ดังมีรายละเอียดปรากฏตามตาราง ดังต่อไปนี้

ระยะทาง	ค่าขนถ่าย	ค่าขนถ่าย
ระยะทางไม่เกิน ๓๐ กิโลเมตร เป็นหลัก ทั้งนี้ หากเกินจะไม่คุ้มทุน	เฉลี่ย ๘๕๐ บาท/ตัน	เฉลี่ย ๔๒.๕๐ บาท/ตัน/กิโลเมตร

๒) ค่าเฉลี่ยค่ากำจัดขยะมูลฝอย (Tipping Fee) โดยการกำจัดขยะมูลฝอยในแต่ละวิธีการจะมีค่าใช้จ่ายที่แตกต่างกัน พิจารณาจากองค์ประกอบสำคัญๆ ได้แก่ ค่าจ้างบุคลากร/ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง/น้ำมันหล่อลื่น/ค่าซ่อมบำรุง/ค่าดินกลบทับมูลฝอย/ค่าแผ่นพลาสติกในการกลบทับ เป็นต้น โดยค่าใช้จ่ายเฉลี่ยในการฝังกลบขยะมูลฝอย จำนวน ๓๑๔ บาท/ตัน ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยในการกำจัดขยะมูลฝอยระบบผสมผสาน จำนวน ๕๐๐ บาท/ตัน และค่าใช้จ่ายเฉลี่ยในระบบเตาเผาขนาดใหญ่จำนวน ๑,๐๒๗ บาท/ตัน

สำหรับกรณีการใช้วิธีการเผาโดยเตาเผาขนาดเล็ก เป็นการดำเนินการในพื้นที่ที่มีปริมาณขยะในบริเวณดังกล่าวไม่มาก และค่าใช้จ่ายในระบบเตาเผาขนาดเล็กจะขึ้นอยู่กับปริมาณขยะต่อวัน ดังมีรายละเอียดค่าเฉลี่ยค่ากำจัดขยะมูลฝอยปรากฏตามตาราง ดังต่อไปนี้

/ตารางแสดงค่าเฉลี่ย...

ตารางแสดงค่าเฉลี่ยค่ากำจัดขยะมูลฝอย (Tipping Fee)

วิธีการกำจัด			ค่าเฉลี่ยค่ากำจัดขยะ (บาท/ตัน)	
๑. ฟังกลบ			๓๑๔ บาท/ตัน	
๒. แบบผสมผสาน (ดูที่หมายเหตุ)			๕๐๐ บาท/ตัน	
๓. วิธีการเผาในเตาเผาขนาดใหญ่ (ดูที่หมายเหตุ)				
ปริมาณขยะ (ตัน)/วัน	ค่ากำจัดขยะ (บาท/ตัน)			
	เตาเผาขยะ มูลฝอย	เตาเผาแบบ แก๊สซิฟิเคชั่น	การแปรสภาพ ขยะเป็นเชื้อเพลิง	หมายเหตุ
๕๐	-	๘๘๐	๓๓๐	กรณีขยะมูลฝอย>๑,๐๐๐ ตัน ค่ากำจัดขยะ โดยการเผาจะเป็น ค่าเฉลี่ยค่าคงที่ ๗๖๒ บาท/ตัน
๕๐ - ๑๐๐	๑,๕๐๐	๗๔๓	๒๔๐	
๑๐๐ - ๒๐๐	๑,๓๐๐	๖๓๕	๑๙๗	
๒๐๐ - ๕๐๐	๑,๐๒๗	๔๓๐	๕๔	
>๕๐๐	๘๖๙	-	๓๒	
>๑,๐๐๐	๗๖๒	-	-	
๔. วิธีเตาเผาขนาดเล็ก	ค่าคนงาน + ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง			- ที่ได้รับการรับรองมาตรฐานของทางราชการ

หมายเหตุ

(๑) วิธีการกำจัดขยะมูลฝอยแบบผสมผสาน หมายถึง การกำจัดขยะมูลฝอยประกอบด้วย เทคโนโลยีต่าง ๆ ผสมผสานกันหลายวิธี ตามความเหมาะสม ได้แก่ การคัดแยก ขยะมูลฝอย การหมักทำปุ๋ย เตาเผา และการฝังกลบ ฯลฯ

(๒) วิธีการเผาในเตาเผาขนาดใหญ่

๒.๑ เตาเผาขยะมูลฝอย หมายถึง การกำจัดขยะมูลฝอยโดยใช้เทคโนโลยีการทำลายขยะมูลฝอยที่ใช้ความร้อนเผาทำลายในเตาเผาที่ได้รับการออกแบบก่อสร้างที่ถูกต้อง โดยมีอุณหภูมิการเผาที่ ๘๕๐ - ๑,๒๐๐ องศาเซลเซียส และมีระบบควบคุมการปล่อยสารมลพิษออกสู่สิ่งแวดล้อม

๒.๒ เตาเผาแบบแก๊สซิฟิเคชัน หมายถึง การกำจัดขยะมูลฝอย โดยการเปลี่ยนชีวมวล ให้กลายเป็นก๊าซที่เผาไหม้ได้และได้ก๊าซเชื้อเพลิงที่มีองค์ประกอบหลัก ได้แก่ ก๊าซคาร์บอนมอนอกไซด์ ก๊าซไฮโดรเจน และก๊าซมีเทน

แหล่งที่มาของงบประมาณ

แหล่งที่มาของงบประมาณด้านการบริหารจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สามารถพิจารณาจากงบประมาณจากแหล่งดำเนินการต่าง ๆ ดังนี้

๑) เงินอุดหนุนรัฐบาลจากงบประมาณรายจ่ายประจำปี หรืองบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๒) ภาครัฐร่วมลงทุนกับภาคเอกชนตามพระราชบัญญัติการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๕๖

๓) ภาครัฐลงทุนก่อสร้าง และให้เอกชนบริหารจัดการ

๔) ภาคเอกชนเป็นผู้ลงทุนดำเนินการเองทั้งหมด

๕) งบประมาณจากองค์กรพิเศษต่างๆ เช่น กองทุนสิ่งแวดล้อม หรือองค์กรระหว่างประเทศ เป็นต้น

๒.๓ การแก้ไขปรับปรุงข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้อง (Law)

บทบัญญัติของกฎหมายที่ใช้บังคับกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ พระราชบัญญัติสภาพัฒนาการบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ มาตรา ๒๓ และพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๕๔๖ มาตรา ๕๐, มาตรา ๕๓ และ มาตรา ๕๖ ได้บัญญัติให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่รักษาความสะอาดรวมทั้งการกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลในเขตพื้นที่ของตน หากแต่ไม่มีบทบัญญัติของกฎหมายฉบับใดให้อำนาจและหน้าที่แก่กระทรวงมหาดไทย ในฐานะที่เป็นหน่วยงานกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการออกกฎหมาย เพื่อให้้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถือปฏิบัติให้เป็นไปตามระเบียบกฎหมายในเรื่องเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย ซึ่งไม่สอดคล้องกับการปฏิบัติงานและการกำกับดูแลในพื้นที่

ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินการเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหามลพิษในภาพรวมของประเทศ เป็นไปด้วยความเรียบร้อย จึงสมควรให้กระทรวงมหาดไทยมีอำนาจและหน้าที่เพิ่มขึ้นในเรื่องการกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล โดยเพิ่มเติมจากอำนาจหน้าที่เดิมที่มีอยู่ในปัจจุบัน ซึ่งแต่เดิมตามพระราชบัญญัติจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้กำหนดให้เป็นหน้าที่เฉพาะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเท่านั้นและอำนาจหน้าที่ที่ควรกำหนดเพิ่มขึ้นให้กับกระทรวงมหาดไทย อาทิเช่น การกำหนดมาตรฐานวิธีการเก็บขน และกำจัดขยะมูลฝอย ตลอดจนการกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมต่างๆ เป็นต้น โดยเสนอขอให้แก้ไขพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งเป็นกฎหมายที่กระทรวงมหาดไทยรักษาการและได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานาน ไม่เหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบัน และควรนำอำนาจเกี่ยวกับการกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และการขอตั้งงบประมาณในการจัดการตามแผนปฏิบัติการคุณภาพสิ่งแวดล้อม ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ มากำหนดไว้ในพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕ ที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการ โดยมีหลักการและสาระสำคัญ ดังนี้

๑) ขอแก้ไขเพิ่มเติมภารกิจให้กระทรวงมหาดไทยมีอำนาจในการกำหนดอัตราค่าธรรมเนียม การกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย โดยนำหลักเกณฑ์ที่กำหนดเกี่ยวกับการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ ความในมาตรา ๑๘ มาตรา ๑๙ และมาตรา ๒๐ มากำหนดใหม่เป็นหมวด ๔ แห่งพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕

๒) ขอแก้ไขเพิ่มเติมภารกิจให้กระทรวงมหาดไทยมีอำนาจในการเสนอขอตั้งงบประมาณประจำปีของกระทรวงมหาดไทยในการจัดการตามแผนปฏิบัติการคุณภาพสิ่งแวดล้อม ในการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยของราชการส่วนท้องถิ่นได้ โดยนำอำนาจตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๓๙ มากำหนดให้กระทรวงมหาดไทยมีอำนาจในการเสนอตั้งงบประมาณในการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย โดยไม่รวมอยู่ในสัดส่วนรายได้ราชการส่วนท้องถิ่น

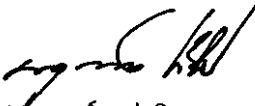
๓) แก้ไขบทบัญญัติบางมาตราและกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถจัดทำกิจการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยนอกเขตได้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยประกาศกำหนด

๔) กำหนดให้เมื่อพระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับแล้ว บรรดาบทกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ หรือคำสั่งใด ที่ขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ ให้ใช้บทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้แทน

๓. ข้อเสนอของส่วนราชการ

กระทรวงมหาดไทย โดย กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ขอเสนอคณะรัฐมนตรี
เพื่อโปรดทราบ เรื่อง แนวทางการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศตามแนวทางของกระทรวงมหาดไทย
จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาทราบต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

พลเอก
(อนุพงษ์ เผ่าจินดา)
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย